

بسمه تعالی

آیین نامه مالکیت فکری و ثبت اختراعات دانشگاه علوم پزشکی تبریز

(نسخه اول - اسفند ۱۳۹۹)

معاونت تحقیقات دانشگاه علوم پزشکی تبریز

مدیریت توسعه فناوری های سلامت

دانشگاه علوم پزشکی تبریز با توجه به رسالت خود در فعالیتهای فناورانه و حمایت از نوآوریها و پژوهشهای دانشگاهی، به اهمیت سرمایه‌های انسانی خود به ویژه اعضای هیئت علمی، محققین و دانشجویان واقف بوده و معتقد است ایجاد و افزایش انگیزه در بین نیروهای انسانی همراه با حفظ حقوق مالکیت فکری دانشگاه، عاملی بسیار مهم و مؤثر در تحقق اهداف عالی دانشگاه است.

نظام مالکیت فکری به عنوان یکی از زیرساختهای ضروری برای توسعه دانش بنیان از جمله الزامات و زیرساختهای توسعه فناوری و نوآوری و تکمیل زنجیره ایده تا ثروت است. یکی از ملزومات اولویتدار ارتقای نظام مالکیت فکری در جامعه، افزایش آگاهی عمومی و دانش تخصصی نسبت به آن است. این دانش و آگاهی زمینه ساز مشارکت اجتماعی و همسوسدن باورها و رفتارهای جامعه با انتظارات و هنجارهای مطلوب نظام مالکیت فکری است.

همچنین تجاری سازی و عرضه محصولات دانش بنیان به بازار، نکته بارز و ویژگی دانشگاههای نسل سوم است که در آن، دانشگاه از طریق توسعه و واگذاری حق مالکیت فکری، در قالب واگذاری حق امتیاز به صورت قراردادهای رویالتی و یا ایجاد شرکتهای دانش بنیان، به توسعه اقتصاد دانش بنیان ملی کمک می کند. هدف، تولید علم و فناوری است که به عنوان دارایی فکری علاوه بر ارزش معنوی می تواند ارزش مادی نیز داشته و ایجاد درآمد نماید.

ثبت اختراع امتیازی است که دولت و یا موسسه خاص در یک کشور به مبتکران و مخترعان برای ایجاد یک اختراع که از نظر اقتصادی حائز اهمیت باشد اهدا می کند. در واقع ثبت اختراع یک نوع بهره برداری مالی و اقتصادی از ابداع تا مدت زمان خاصی (که در قانون ثبت اختراعات، طرحهای صنعتی و علائم تجاری معین می شود) را در اختیار مبتکر قرار داده و بهره برداری از آن را از دیگران سلب می کند. ابداعی به عنوان ثبت اختراع قابل ثبت است که در سطح جهانی جدید باشد و در ضمن دارای کاربرد صنعتی بوده و در شاخه علمی مربوط به خود به صورت عام بکار گرفته شود.

با توجه به اهمیت روز افزون حمایت از حقوق مالکیت معنوی در اقتصاد دانش محور و دانش بنیان و مدیریت تجاری سازی این محصولات و به منظور حفظ و صیانت از دستاوردهای علمی و پژوهشی اساتید، مخترعین و مبتکران و همچنین قراردادن دستاوردهای پژوهشی حاصله در مسیر تجاری سازی و تولید ثروت، و گسترش اهمیت و نقش مالکیت فکری و دارایی های فکری در معاملات تجاری در سطح ملی و بین المللی، مراکز مالکیت فکری یکی از با ارزش ترین سرمایه های فکری در دانشگاهها و مراکز تحقیقاتی محسوب می شوند. از این روی و با توجه به لزوم حمایت از دارای های فکری اشخاص حقیقی و حقوقی دانشگاه به ویژه ثبت دستاوردهای ناب پژوهشی به صورت اختراع ملی و بین المللی و نیز همکاری علمی با اداره مالکیت فکری و ثبت اختراعات کشور در ارزشیابی ادعاها و اظهارنامه های اختراع، آیین نامه مالکیت فکری و ثبت اختراعات دانشگاه علوم پزشکی تبریز به شرح زیر تدوین و تصویب می شود.

ماده ۱: اهداف

- نهادینه کردن حقوق مالکیت فکری و تشویق محققین و مخترعین دانشگاه به فعالیت هر چه بیشتر در عرصه توسعه فناوری و به دنبال آن افزایش امکان تجاری سازی دستاوردهای پژوهشی در راستای سیاست های کلی دانشگاه
- ارائه چارچوبی شفاف برای تبیین حقوق و تعهدات اشخاص حقیقی و حقوقی که نقشی در پدیدآوردن و تجاری سازی هر دارایی فکری دارند؛
- آگاه ساختن افرادی که از امکانات، اعتبارات و یا تسهیلات دانشگاه استفاده می کنند نسبت به نحوه توزیع مالکیت فکری و معنوی و نیز درآمد حاصل از تجاری سازی داراییهای فکری بین دانشگاه، مخترعین و سایر اشخاص ثالث سهیم در دارائی فکری
- تعیین رویکرد دانشگاه در شناسایی و تجاری سازی داراییهای فکری محققان و فناوران دانشگاه
- ساماندهی دارایی های فکری دانشگاه از طریق حفاظت به موقع و کارآمد و مدیریت موثر داراییهای فکری محققان و فناوران دانشگاه ؛
- ایجاد بستر لازم برای کسب درآمد از داراییهای فکری محققان و فناوران دانشگاه جهت انجام تحقیقات و توسعه
- ایجاد بستر قانونی شفاف و قابل اطمینان در پروژه ها و طرح های تحقیقاتی مشترک دانشگاه با اشخاص ثالث در راستای تشویق موسسات سرمایه گذار خارج از دانشگاه جهت همکاری با دانشگاه در قالب طرح های بنیادین، کاربردی و توسعه ای و نیز کاهش اختلافات در زمینه حقوق مالکیت فکری

ماده ۲: تعاریف

۱-۲- دانشگاه: منظور دانشگاه علوم پزشکی تبریز می باشد.

۲-۲- دارایی فکری

به داراییهای حاصل از خلاقیت‌های فکری انسان که عمدتاً در دو زمینه کلی صنعتی (نظیر اختراعات، طرح‌های صنعتی، علائم و نامهای تجاری) و ادبی و هنری (نظیر آثار مکتوب، نرم‌افزارهای رایانه‌ای، موسیقی، شعر، فیلم و مجسمه‌سازی) میباشد اطلاق می شود.

دارایی فکری به دست آمده از طریق ذیل می باشد

۱-۲-۲- دارایی فکری ناشی از سرمایه‌گذاری و یا اختصاص بودجه از سوی دانشگاه

۲-۲-۲- دارایی فکری ناشی از اعطای تسهیلات از سوی دانشگاه با بازپرداخت

۳-۲-۲- دارایی فکری ناشی از پایان نامه و رساله‌های دانشجویی

۴-۲-۲- دارایی فکری ناشی از اجرای قراردادهای ارتباط با صنعت

۵-۲-۲- دارایی فکری ناشی از حمایت و اختصاص اعتبار خارج از دانشگاه از جمله سازمانها و دستگاههای دولتی

و حمایتی و شرکت‌ها و موسسات خصوصی نظیر مراکز رشد

۶-۲-۲- دارایی فکری ناشی از تولید اثر ادبی، هنری و نرم افزارها و سایر مواردی که در بندهای فوق وجود ندارد

۳-۲- اختراع: محصول یا فرایند جدیدی است که برای نخستین بار در جهان یا ایران راه‌نویسی را جهت انجام کاری و یا راه حل فنی جدیدی را برای حل مشکلی ارائه می نماید. و در صورتی قابلیت ثبت شدن را دارد که:

۱- جدید باشد.

۲- نوآور باشد.

۳- قابلیت صنعتی شدن و تجاری سازی شدن را داشته باشد.

۴-۲- نوآوری (Innovation): عبارت است از بکارگیری موفق ایده‌های نو که به صورت محصول و یا خدمات جدید یا بهبود یافته، عملاً مورد بهره‌برداری قرار می‌گیرد

۵-۲- تجاری سازی: فرایند خلق محصول و خدمت، بر مبنای یک دانش فنی نوین و عرضه پایدار آن در بازار است که بتواند برای خود، مشتری جذب نموده و به جریان نیازهای مشتری متصل شود

۶-۲- پژوهشگر: اشخاص شاغل در دانشگاه مانند دانشجویان در حال تحصیل، اعضای هیأت علمی یا کارکنان، دانشجویان فارغ التحصیل دانشگاه و اشخاصی که از منابع دانشگاه استفاده میکنند یا کار پژوهشی خود را در دانشگاه

انجام میدهند و یا در پروژه تحقیقاتی تحت نظارت دانشگاه که منابع مالی آن توسط حامیان خارج دانشگاه تامین شده است، شرکت میکنند.

۲-۷-مخترع: در این آیین نامه به شخصی اطلاق میگردد که به طور مستقل و اصیل سهمی در ایجاد ابداع و یا حداقل یکی از ادعاهای ابداع داشته باشد.

۲-۸-مالک اختراع: شخص یا اشخاصی که اسامی آنها در اظهارنامه اختراع جهت ثبت به اداره ثبت اختراعات به عنوان مالک /مالکین ارائه می شود که می تواند شخص حقیقی یا حقوقی باشد. در اظهارنامه اختراع مخترع و مالک می تواند یک نفر باشد

۲-۹- قرارداد تحقیقاتی: قراردادهای مشارکت و گسترش پژوهش و مشاوره، توافقنامه های ارائه خدمات پژوهشی، قرارداد مشاوره، قراردادهای بهره برداری امتیاز و سایر قراردادهای مرتبط با پروژه ها و طرحهای پژوهشی

۲-۱۰-موسسه سرمایه گذار خارج از دانشگاه علوم پزشکی تبریز: موسسه ای است خصوصی و یا دولتی که تمام یا بخشی از هزینه مالی پروژه ای که منجر به ثبت اختراع شده را متقبل شده است.

۲-۱۱- گواهینامه ثبت: عبارت از سندی است متضمن گواهی حق انحصاری، که در قبال افشای جزئیات فنی یک اختراع برای عموم برای یک دوره زمانی محدود به مالک / مالکین اعطا می گردد.

۲-۱۲- داوری اختراع: فرایندی است که طی آن مورد ادعا شده جهت ثبت اختراع، از لحاظ جدید بودن، نوآوری و قابلیت صنعتی شدن مورد بررسی داوران تعیین شده از سوی دانشگاه قرار می گیرد.

۲-۱۳- منابع دانشگاه: هرگونه بودجه، امکانات، تجهیزات، مواد مصرفی و منابع انسانی که به صورت مستقیم یا غیر مستقیم توسط دانشگاه تأمین شده باشد.

۲-۱۴- اسرار تجاری دانشگاه: هر نوع دانش، اطلاعات، راه حل یا داده‌های مربوط به تحقیقات دانشگاه، که حدود محرمانگی آن توسط دانشگاه اعلام شده است و افشای عمومی یا دریافت آن توسط اشخاص ثالث میتواند به منافع تحقیقاتی و اقتصادی دانشگاه آسیب بزند

۲-۱۵- حق الامتیاز (Royalty): عبارت است از درآمد حاصله از تجاری سازی دارایی های فکری که بر اساس سهم مالکیت هریک از مالکین بر اساس قرارداد تسهیم می شود.

۲-۱۶- واگذاری امتیاز بهره برداری از دارایی فکری (licensing): قراردادی است بین مالک دارایی فکری و متقاضی بهره برداری از آن دارایی که به موجب آن قرارداد، متقاضی در قبال پرداخت مبلغی (به صورت درصدی از درآمد خالص حاصل از فروش محصول (royalty) و یا مبلغی ثابت)، مجوز بهره برداری از دارایی فکری را بدست می آورد

ماده ۳: تشکیلات مالکیت فکری دانشگاه

۳-۱- دفتر مالکیت فکری

دفتر مالکیت فکری، مسئول تصمیم گیری و پیگیری امور مربوط به پرونده‌ها و موارد ارجاع شده و راهنمایی مخترعین در مرحله اولیه ثبت اختراع می باشند. دفتر مالکیت فکری متشکل است از مسئول دفتر مالکیت فکری، حداقل یک کارشناس خبره در امور حقوقی و تجاری سازی و حداقل یک کارشناس مرتبط با حوزه تخصصی دانش فنی است. این دفتر هیچ مسئولیتی در زمینه نظرات ارائه شده داوران نداشته و صرفاً امر مشاوره و ارجاع به داوری را بصورت بیطرف برعهده دارد.

۳-۲- وظایف اصلی دفتر مالکیت فکری:

- تهیه و تدوین آیین نامه ها و شیوه نامه های لازم در حوزه مالکیت فکری؛
- بررسی دستاوردهای پژوهشی از لحاظ قابلیت ثبت در قالب یکی از داراییهای فکری از طریق دسته بندی و ارجاع دستاوردهای پژوهشی به داوران تخصصی؛
- پیگیری امور مربوط به اطلاع رسانی و توانمندسازی نیروی انسانی در حوزه مالکیت فکری از قبیل توانمندسازی اعضای هیأت علمی به عنوان داور تخصصی اختراعات.
- تصمیمگیری در مورد حمایت و حفاظت از داراییهای فکری دانشگاه و نحوه انجام آن
- احراز و تعیین سهم مالکیت هر یک از ذینفعان (پدیدآورنده، دانشگاه، حامی) از حقوق مادی حاصل از داراییهای فکری بر اساس آییننامه مالکیت فکری دانشگاه؛
- ایجاد سازوکار مناسب جهت تعامل با محققین جهت انجام امور ثبت اختراعات؛
- تعامل با کارگزاران خارج از دانشگاه جهت انجام امور ثبت اختراعات داخلی و خارجی؛
- ایجاد سازوکار مناسب جهت تعامل با محققین جهت انجام امور ثبت اختراعات؛
- تعامل با اداره ثبت اختراعات کشور در خصوص انجام داوری ثبت اختراعات؛
- پیگیری دریافت تاییدیه های لازم برای اختراعات فناوران و همکاران دانشگاه از وزارت بهداشت یا سازمانهای وابسته
- انجام مطالعات امکان سنجی (فنی، اقتصادی و مالی) جهت تجاری سازی یافته های پژوهشی و طرح های تحقیقاتی منتج به پتنت در دانشگاه
- تهیه شیوه نامه ارزش گذاری دارایی های فکری

۳-۳- کمیته سیاستگذاری مالکیت فکری دانشگاه

- مجموعه‌ای متشکل از اعضای حقوقی و حقیقی با ترکیب ذیل که با حکم معاون تحقیقات و فناوری دانشگاه ذیل مدیریت توسعه و فناوری سلامت دانشگاه منصوب و علاوه بر نقش مجموعه مشورتی در امور راهبردی تحقیقات و فناوری، خط مشی مالکیت فکری دانشگاه را ترسیم و آیین نامه‌ها و رویه‌های پیشنهادی را بررسی و تصویب خواهد کرد.

۳-۳-۱- اعضای کمیته سیاستگذاری مالکیت فکری

- معاون تحقیقات و فناوری دانشگاه (رئیس شورا)؛
- مدیر توسعه فناوری سلامت ؛
- مسئول دفتر مالکیت فکری (دبیر شورا)؛
- مدیران مرکز رشد / پارک علم و فناوری دانشگاه؛
- مسئول ارتباط با صنعت؛
- معاون اداری و مالی /مسئول مالی و پشتیبانی معاونت تحقیقات و فناوری؛ و
- نماینده دفتر حقوقی دانشگاه
- دو نفر از اعضاء هیئت علمی یا سایر همکاران آشنا به مسائل ثبت اختراعات

۳-۴- کمیته مالکیت فکری

- کمیته‌ای است اجرایی با ترکیب ذیل که با پیشنهاد مدیر توسعه فناوری سلامت یا و با حکم معاون تحقیقات و فناوری دانشگاه ذیل مجموعه مدیریت توسعه فناوری سلامت منصوب و، مسئولیت بررسی و تعیین و تصویب حفاظت و تجاری سازی تقاضاها را برعهده دارد. صورتجلسات کمیته مالکیت فکری با امضای اکثریت نسبی اعضاء و ابلاغ رئیس این مجموعه نافذ و اعمال خواهد شد

۳-۴-۱- اعضای کمیته مالکیت فکری

- مدیر توسعه فناوری سلامت (ریاست کمیته)؛
- مسئول دفتر مالکیت فکری (دبیر کمیته)؛
- سه نفر از اعضای هیأت علمی به عنوان داوران تخصصی یا مدیران مراکز رشد دانشگاه (به پیشنهاد مدیر توسعه فناوری سلامت)؛
- داور تخصصی اختراع مطرح در دستور جلسه (عضو مدعو که حق رأی ندارد)؛

۳-۴-۲-وظایف اصلی کمیته مالکیت فکری

- انتخاب داوران تخصصی بر اساس نوع و حوزه دستاوردهای پژوهشی دانشگاه که صدور حکم داوران تخصصی توسط مدیر توسعه فناوری سلامت انجام میشود؛
- بررسی صلاحیت داوران تخصصی و تمدید حکم داوران؛
- بازبینی نتایج داوری ارائه شده توسط داوران تخصصی و صدور رأی نهایی در مورد هر پرونده؛
- رسیدگی به اعتراضات به آرای صادر شده در مورد هر پرونده؛
- بررسی و تعیین صلاحیت مراجع داوری خارج از دانشگاه؛
- بررسی و اصلاح رویه ها و فرایندهای مربوط به مدیریت مالکیت فکری دانشگاه؛
- انجام مطالعات امکان سنجی (فنی، اقتصادی و مالی) جهت تجاری سازی یافته های پژوهشی و طرح های تحقیقاتی منتج به پتنت در دانشگاه
- تهیه شیوه نامه ارزش گذاری دارایی های فکری
- مطالعه و بررسی در زمینه شیوه های ارزیابی، ارزش گذاری و تجاری سازی فناوری در دانشگاه و ارائه راهکارهای مناسب در این زمینه

ماده ۴-مسئولیت‌های محقق و پژوهشگر :

- محققین دانشگاه باید با امضای یک توافقنامه پیش از شروع هر فعالیت پژوهشی، آیین‌نامه مالکیت فکری دانشگاه و تعهدات مرتبط با آن را بپذیرند.
- در شرایطی که در آن محقق از دانشگاه قصد حضور در مؤسسه‌های ثالث به عنوان محقق مهمان یا همکار دارد، پیش از امضای هر سندی که بر حقوق دارایی‌های فکری دانشگاه تأثیر میگذارد، باید مجوز کتبی دفتر مالکیت فکری را کسب کند. در این موارد دفتر مالکیت فکری میتواند با آن مؤسسه ثالث وارد مذاکره و توافق شود.
- پیش از انجام هرگونه فعالیت پژوهشی محقق دارای حامی، بایستی به دفتر مالکیت فکری جهت اطمینان از اعمال شرایط و ضوابط مربوط به آیین‌نامه مالکیت فکری دانشگاه اطلاع رسانی کند.
- محقق اجازه ندارد که از طرف دانشگاه وارد قرارداد پژوهشی و یا هر قرارداد مترتب بر داراییهای فکری دانشگاه با اشخاص ثالث شود، مگر اینکه از طرف معاونت تحقیقات و فناوری مسئولیت عقد این قرارداد تحت نظارت دفتر مالکیت فکری دانشگاه به وی تفویض شده باشد.
- محقق موظف است در تمامی مراحل مربوط به شناسایی، بررسی، حفاظت و بهره برداری تجاری از دارایی فکری، همکاریهای لازم را با دفتر مالکیت فکری دانشگاه از طریق امضای فرمها و توافق نامه ها، ارائه به موقع و کامل اطلاعات، شرکت در جلسات و مشاوره جهت تبیین و توضیح اطلاعات مربوط به دارایی فکری و یا توسعه بیشتر دارایی فکری، انجام دهد.
- مدعی پیش از ثبت مالکیت فکری، بدون مجوز کتبی دانشگاه، با هیچ دستگاه اجرایی در معنی ماده ۵ قانون مدیریت خدمات کشوری یا اشخاص موضوع حقوق خصوصی، هیچ گونه اقدامی جهت مذاکره، انعقاد قرارداد، ثبت، بهره برداری و تجاری سازی در مورد مالکیت فکری انجام نخواهد داد؛ در غیراین صورت و همچنین در مواردی که به علت تقصیر مدعی، اقدام به انتشار یا ارائه ی مطالب علمی مربوط به مالکیت فکری شود، دانشگاه، مالک و دارنده مالکیت فکری مورد ادعا گردیده و حق تقدیم اظهار نامه و ثبت مالکیت فکری به نام دانشگاه را به مرجع صلاحیت دار خواهد داشت، در غیر اینصورت دانشگاه میتواند موضوع را از طریق قانونی پیگیری نماید.

ماده ۵- مسئولیت‌های دانشگاه:

- دفتر مالکیت فکری موظف است ساز و کار حل و فصل اختلافات احتمالی بین دانشگاه، محقق و یا شخص ثالث را به صورت شفاف فراهم سازد.
- در مورد تجاری‌سازی دارایی‌های فکری دانشگاه، اقداماتی از قبیل تهیه پیش‌نویس مدل‌های کسب و کار، عقد قراردادهای واگذاری حق بهره‌برداری و یا تأسیس شرکت دانش بینان تحت نظر دفتر مالکیت فکری دانشگاه انجام خواهد شد و هر گونه اقدام در این راستا منوط به تصویب شورای مالکیت فکری دانشگاه خواهد بود.
- در طول مدت انجام اقدامات لازم برای حفاظت از دارایی فکری، در صورت نیاز به افشای اطلاعات دارایی فکری برای اشخاص ثالث، دفتر مالکیت فکری موظف به تنظیم توافقنامه حفظ محرمانگی خواهد بود و هر گونه افشا باید تحت این توافقنامه انجام شود.
- کلیه قراردادهای مربوط به بهره‌برداری از داراییهای فکری دانشگاه باید با موافقت و تحت نظارت دفتر مالکیت فکری و منطبق بر آیین‌نامه مالکیت فکری دانشگاه باشد. دفتر مالکیت فکری موظف به ثبت و نگهداری کلیه قراردادهای مربوط به بهره‌برداری از داراییهای فکری دانشگاه است.
- دفتر مالکیت فکری می‌تواند برای ارزیابی دارایی فکری از اعضای هیأت علمی دانشگاه و یا سایر اشخاص ثالث توانمند در ارزیابی داراییهای فکری، استفاده کند. وظیفه پیگیری و اطمینان از حفظ محرمانگی بر عهده دفتر مالکیت فکری دانشگاه خواهد بود

ماده ۶: مالکیت دارایی فکری

در آثار حاصل از فعالیت فکری (از جمله گواهی نامه اختراع)، باید نام دانشگاه علوم پزشکی تبریز به عنوان مالک اسمی دارایی فکری و همچنین پدیدآورندگان ذکر گردد، مگر اینکه یک توافق نامه مکتوب، این حق بین پدیدآورنده دارایی فکری و دانشگاه به نحو دیگری تعیین شده باشد. در مورد حامی نیز طبق قرارداد عمل خواهد شد. مالکیت داراییهای فکری شامل داراییهای صنعتی از قبیل پتنت (اختراع)، علائم تجاری، طرحهای صنعتی ایجاد شده توسط محقق که دارای حداقل یکی از شروط جدول ۶-۱ باشد، متعلق به دانشگاه است و درصد مالکیت دانشگاه و پژوهشگر بر اساس جدول ۶-۱ خواهد بود.

۶-۱- درصد مالکیت بر اساس نوع مالکیت فکری (ماده ۲- انواع دارایی فکری، بند ۲-۲)

ردیف	نوع دارایی فکری	درصد مالکیت		
		دانشگاه	پدیدآورنده/گان	حامی
۱	بند ۲-۲-۱	۳۰	۷۰	۱*
۲	بند ۲-۲-۲	۱۵	۸۵	
۳	بند ۲-۲-۳	۲۵	۷۵	
۴	بند ۲-۲-۴	۲۰	۸۰	۲*
۵	بند ۲-۲-۵	۲۰	۸۰	
۶	بند ۲-۲-۶	کمیته مالکیت فکری با توجه به نقش دانشگاه پدید آورندگان و حامی در مورد سهم آنها تصمیم گیری خواهد کرد		

۱ در صورتی که یک حامی بخشی از منابع مورد نیاز جهت توسعه مالکیت فکری را تامین نماید، به نسبت درصد تامین منابع از سهم دانشگاه، به مالکیت حامی تعلق خواهد گرفت.

۲ در صورتی که در قرارداد با کارفرمای قرارداد ارتباط با صنعت، قسمتی از مالکیت دارایی فکری ایجاد شده متعلق به کارفرما باشد، سهم پدیدآورنده و دانشگاه از سهم باقیمانده به نسبت تعیین شده تعلق می گیرد.

تبصره ۱: تقسیم بندی سهم مالکیت مادی و معنوی هر یک از پژوهشگران طرح، بر عهده مجری طرح و با توافق سایر پژوهشگران می باشد. مسئولیت تقسیم عادلانه سهام بین سایر همکاران طرح بر عهده مجری (اول) طرح بوده و وی در اینخصوص در کمیته اخلاق جوابگو می باشد.

تبصره ۲: هیچکدام از همکاران طرح، حق ثبت اختراع را بدون اجازه مجری طرح ندارند؛ در غیر اینصورت، موضوع ابتدا از طریق مذاکره سپس شورای مالکیت فکری و در ادامه کمیته اخلاق و در صورت عدم حصول نتیجه از طریق مراجع قضایی قابل پیگیری می باشد.

تبصره ۳) سهم تعیین شده برای دانشگاه در هزینه ها یا درآمد های حاصل در فعالیت های آتی مانند اخذ مجوز، بازاریابی و تجاری سازی رعایت خواهد شد.

تبصره ۴) در صورت تجاری شدن طرح ثبت شده، کمیته مالکیت فکری می تواند به صلاحدید، پیشنهاد کاهش یا واگذاری سهم دانشگاه علوم پزشکی تبریز را به شورای فناوری دانشگاه ارسال و در صورت تایید در شورای فناوری سهم دانشگاه قابل کاهش و واگذاری است.

تبصره ۵) چنانچه به هر دلیلی همکاری پژوهشگر (استاد، دانشجو، یا نوآور) با دانشگاه خاتمه یابد، سهم هر کدام از طرفین در اختراع ثبت شده به قوت خود باقی مانده و هر کدام از طرفین ملزم به رعایت حقوق سایرین می باشند.

ماده ۷- مالکیت اختراع و حقوق بهره برداری

- مالکیت مادی و معنوی تمامی اختراعاتی که در چارچوب وظایف استخدامی مخترع و یا در طی اجرای تعهدات هر قرارداد دیگری با دانشگاه علوم پزشکی تبریز حاصل شده باشد متعلق به دانشگاه علوم پزشکی تبریز و مخترع خواهد بود و مقررات این آیین نامه بر آن حاکم خواهد بود.
- در صورت تجاری سازی نتایج حاصل از پایان نامه های تحصیلات تکمیلی توسط پژوهشگر(ان)، تسهیم درآمد حاصل از تجاری سازی داراییهای فکری دانشگاه صورت توافقی بین دانشگاه و پژوهشگر(ان) ، دانشکده و گروه اختصاصی مربوطه طبق جدول ۷-۲ تقسیم می شود
- درصد سهم هر کدام از مخترعین و دانشگاه بر اساس شرایط مندرج در آیین نامه حاضر تعیین و طی یک قرارداد داخلی بین دانشگاه و نماینده مخترعین ثبت خواهد شد.
- درصد سهم هر یک از مخترعین در صورتی که اختراع بیش از یک مخترع داشته باشد با توافق کتبی بین مخترعین و توسط مسئول اصلی اختراع (مثلا مجری طرح یا استاد راهنما) تعیین می شود.
- سود حاصل از تولید یا انتقال دانش یا هر نوع بهره برداری از اختراع ثبت شده بر اساس سهم هر کدام از طرفین و نیز سهم دانشگاه به سهامدارن تعلق خواهد گرفت.
- هر نوع بهره برداری و تجاری سازی از اختراع (شامل تولید، فروش، واگذاری، لیسانس دهی و ...) باید با کسب اجازه از دانشگاه و با هماهنگی کمیته مالکیت فکری دانشگاه و نیز محفوظ داشتن منافع دانشگاه انجام شود.

۷-۱- تسهیم درآمد حاصل از تجاری سازی داراییهای فکری دانشگاه

دانشگاه موظف است در پایان هر سال مالی درآمد حاصل از تجاری سازی داراییهای فکری را پس از کسر هزینه های انجام شده برای بررسی، ثبت، بهره برداری و تجاری سازی، بین ذینفعان تسهیم نماید. درصد تسهیم درآمد حاصل از مصادیق مختلف تجاری سازی بر مبنای هر یک از مصادیق تجاری سازی به صورت جدول زیر خواهد بود

ردیف	نوع تجاری سازی	توضیحات	پدیدآورنده	دانشگاه
۱	فروش یا واگذاری حق بهره برداری به شخص ثالث*	به کمک پدیدآورنده	۸۰	۲۰
		توسط دانشگاه	۳۰	۷۰
۲	تولید و بهره برداری	با مشارکت و سرمایه گذاری دانشگاه	*	*
		توسط پدید آورنده**	۹۵	۵

*بر اساس قرارداد فی مابین و بر اساس آیین نامه رویالتی

****** به مدت ۳ سال حق بهره برداری به صورت رایگان به پدیدآورنده داده خواهد شد. در صورت تقاضای پدیدآورنده برای دریافت حق انحصاری بر اساس ارزشگذاری دارایی و توافق طرفین واگذاری انجام می شود.

******* پژوهشگر موظف است تا ۲۴ ماه پس از ثبت اختراع، نسبت به تجاری سازی آن اقدام کند و سهم دانشگاه بر اساس آیین نامه رویالتی خواهد بود. در غیر اینصورت دانشگاه می تواند خود راساً اقدام به تجاری سازی آن نماید.

ماده ۸: موارد در برگیرنده آیین نامه

۸-۱- تمامی مخترعان و نوآوران دانشگاه علوم پزشکی تبریز (اعم از دانشجویان، اساتید و یا کارکنان) که موفق به اختراع یا نوآوری شوند، ملزم به درج نام دانشگاه علوم پزشکی تبریز در اظهارنامه اختراع بوده و در سایر موارد نیز می بایست طبق این آیین نامه عمل نمایند.

در صورت عدم درج نام دانشگاه علوم پزشکی تبریز در اختراع ثبت شده بعنوان آدرس مخترع/مخترعین، علاوه بر طرح موضوع در کمیته مالکیت فکری و رفتار برابر مصوبات شورای فناوری در خصوص فرد یا افراد، اختراع ثبت شده شامل هیچگونه موارد تشویقی نشده و ضمناً موضوع در کمیته اخلاق مطرح و تصمیم گیری خواهد شد.

۸-۲- معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه ملزم است بمنظور ایجاد تعهد در پژوهشگر/پژوهشگران به رعایت مفاد این آیین نامه، در تمام قراردادهای پژوهشی و تحقیقاتی، فناورانه، همکاری ها و پایان نامه ها، بند زیر را صراحتاً در قرارداد در نظر گیرد.

(مجری متعهد و ملزم می باشد در صورت ثبت یافته های تحقیق حاضر به عنوان اختراع ملی یا بین المللی آیین نامه مالکیت فکری دانشگاه علوم پزشکی تبریز را رعایت نماید.)

۸-۳- ارایه اطلاعات مربوط به اختراعات برای دانشگاه علوم پزشکی تبریز باید به صورت شرحی مکتوب، دقیق، کامل و جامع و متضمن بهترین شیوه به کارگیری اختراع و دانش فنی مربوطه باشد. به طوری که بر اساس اطلاعات ارایه شده دستیابی به نتایج حاصله قابل تکرار باشد.

۸-۴- هر گونه اطلاع رسانی و انتشار دستاوردها (اعم از شفاهی، مکتوب و یا الکترونیکی) توسط پدید آورنده در صورتیکه مخترع از امکانات دانشگاه علوم پزشکی تبریز استفاده نموده یا ننموده باشد می بایستی با هماهنگی دفتر مالکیت فکری دانشگاه علوم پزشکی تبریز و همراه با ذکر دانشگاه علوم پزشکی تبریز صورت گیرد در غیر این صورت موضوع در کمیته اخلاق بررسی و تصمیم گیری خواهد شد.

۸-۵- استفاده از نام و آرم دانشگاه علوم پزشکی تبریز به هنگام بهره برداری از نتایج طرحهای فناورانه و تحقیقاتی حاصله، منوط به کسب اجازه از معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی تبریز دانشگاه علوم پزشکی تبریز خواهد بود.

۸-۶- کلیه امور در مراحل ثبت اختراعات داخلی، طبق قانون ثبت اختراعات، طرحهای صنعتی و علائم تجاری کشور و آیین نامه ها و دستورالعمل های اجرایی آن خواهد بود.

۸-۷- پیگیری ثبت اختراعات مشترک با دانشگاه با دفتر مالکیت فکری دانشگاه خواهد بود.

۸-۸- در خصوص حق ثبت سالانه اختراعات به شرح زیر اقدام خواهد شد:

- هزینه حق ثبت سال اول بر عهده دانشگاه بوده و با درخواست پژوهشگر و تایید مدیر توسعه فناوری سلامت دانشگاه قابل پرداخت می باشد.
- در صورت لزوم تداوم ثبت اختراع، پرداخت هزینه ثبت سالهای آتی از درآمد حاصل از تجاری سازی طرح و یا بر عهده سایر سهامداران خواهد بود.

۸-۹- موارد مسکوت در این آئین نامه به موجب قانون ثبت اختراعات طرحهای صنعتی و علائم تجاری مصوب ۱۳۸۶ و آیین نامه اجرایی مصوب ۱۳۸۷ و نهایتاً مصوبات شورای سیاست گذاری مالکیت فکری تعیین خواهد شد.

ماده ۹: ارزشیابی و داوری ادعای ثبت اختراعات

۹-۱- ادعا نامه های ثبت اختراع ارجاع شده توسط سازمان ثبت اسناد و املاک کشور به معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه پس از بررسی اولیه از نظر مستندات و پیوستها و نیز دریافت فیش واریزی هزینه داوری توسط کارشناس ثبت اختراعات و مالکیت معنوی دانشگاه، با نظر کمیته مالکیت فکری و حسب موضوع حداکثر به دو داور صاحب نظر در حیطه ادعایی ارسال خواهد شد.

۹-۲- گزارش بررسی داوران در صورت ارایه نظر قطعی و نهایی پس از بررسی و تایید در کمیته مالکیت فکری به پیوست نامه پاسخ استعلام و با امضاء معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه به سازمان ثبت اسناد و املاک کشور ارسال خواهد شد.

۹-۳- در صورت نقص در مدارک ارسالی و یا وجود سؤال یا ابهام داوری، موارد از فرد مدعی اختراع درخواست شده و به داوران مربوطه ارسال خواهد شد.

۹-۴- فرد مدعی اختراع موظف است کلیه مستندات درخواستی را حسب نیاز تهیه و ارایه نماید.

۹-۵- در مورد ارزشیابی های علمی مورد درخواست افراد، سازمانها، نهادها، شرکتهای و ... که مربوط به ثبت اختراع با معرفی نامه از اداره ثبت اختراعات نبوده و به دلایل دیگر با درخواست فردی انجام می شود، دفتر مالکیت فکری دانشگاه طبق شیوه نامه حاضر عمل خواهد کرد. هزینه ای ارزشیابی اینگونه درخواستها دو برابر هزینه داوری طرحهای ارسالی از سوی اداره ثبت اختراعات خواهد بود.

۹-۵- بمنظور انجام داوری ادعانامه های ثبت اختراعات ضروری است فرد یا افراد مدعی اختراع علاوه بر تکمیل فرمهای مربوطه و ارائه مستندات لازم، مبلغی را بشرح زیر بعنوان حق الزحمه داوری به شماره حساب ۸۳۵۷۶۰۰۱۴۱ با شناسه واریز ۱۱۸۸۵۸۰۱۱۵۰ بنام معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه پرداخت نموده و جهت تشکیل پرونده به کارشناس مربوطه ارائه نمایند تا ادعانامه مربوطه وارد فرایند داوری گردد:

- افراد حقیقی مدعی اختراع مبلغ پنج میلیون ریال
- افراد حقوقی مدعی اختراع مبلغ پانزده میلیون ریال

تبصره ۱: افراد یا شرکتهای موجود در مراکز رشد وابسته به دانشگاه علوم پزشکی تبریز که توسط روسای مراکز رشد معرفی شده باشند بر اساس تشخیص مدیریت توسعه فناوری دانشگاه مشمول تا ۵۰ درصد تخفیف در هزینه داوری خواهند بود.

تبصره ۲: در مواردی که داور برای اعلام نظر نهایی انجام برخی آزمایشات یا ارائه بعضی مستندات را ضروری ببیند، هزینه کلیه آزمایشها و خدمات مورد استفاده (داخل یا خارج از دانشگاه) بر عهده فرد یا افراد مدعی اختراع خواهد بود.

تذکر: افزایش یا کاهش هزینه انجام داوری بر عهده شورای سیاست گذاری مالکیت فکری دانشگاه می باشد.

ماده ۱۰: موارد تشویقی

به منظور تشویق مخترعان، و نوآوران دانشگاه علوم پزشکی تبریز، معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه به اختراعات معتبر ثبت شده داخلی مطابق با شرح زیر مزایایی در نظر گرفته است:

۱۰-۱- هر همکار دانشگاه علوم پزشکی تبریز، در سال فقط یک بار می تواند از معافیت پرداخت هزینه داوری ادعانامه ثبت اختراع برخوردار گردد و در صورت تمایل به ثبت ادعانامه اختراع دیگر، انجام داوری ادعانامه ایشان در دانشگاه علوم پزشکی تبریز، مستلزم پرداخت هزینه انجام داوری می باشد. ضمناً تاکید گردید در صورتی که همکاری در طول سال شمسی جاری جهت انجام داوری ثبت اختراعات یک ادعانامه، قبلاً از معافیت مذکور بهره مند شده باشد هر طرح دیگری که اسم ایشان بعنوان سهام دار یا مخترع جهت انجام داوری به دانشگاه علوم پزشکی تبریز ارسال گردد، پس از اخذ هزینه انجام داوری، اقدامات لازم انجام خواهد گردید.

۱۰-۲- افراد یا شرکتهای معرفی شده از سوی مراکز رشد مشمول تا ۵۰ درصد تخفیف در هزینه انجام داوری می باشند.

۱۰-۳- سهم دانشگاه علوم پزشکی تبریز در امتیاز مربوط به ترفیع و ارتقاء اعضای هیئت علمی حذف شده و ۱۰ درصد امتیاز بین پژوهشگران به نسبت سهم تقسیم می شود.

ماده ۱۱- حمایت مالی دانشگاه از ثبت اختراعات در خارج از کشور

به دلیل اهمیت حفاظت از دارایی‌های فکری و نقش مهم آن در تجاری سازی اختراعات، دانشگاه علوم پزشکی تبریز از اختراعات با قابلیت تجاری سازی در خارج از کشور، جهت ثبت در سایر کشورها در حدود قوانین و ضوابط مربوطه حمایت مالی می‌کند.

۱-۱۱- میزان حمایت مالی دانشگاه از ثبت اختراعات در خارج از کشور تا سقف ۱۰ درصد کل هزینه‌های مربوط به ثبت خواهد بود.

تبصره: با توجه به حمایت و پرداخت ۹۰ درصد هزینه ثبت اختراعات در خارج از کشور توسط قانون پتنت ایران، میزان حمایت دانشگاه ۱۰ درصد تعیین گردیده است. در صورت تغییر در میزان حمایت سایر بخشها از ثبت اختراعات خارج از کشور، با نظر شورای فناوری دانشگاه، درصد حمایت دانشگاه قابل کاهش یا افزایش می‌باشد.

۲-۱۱- پرداخت حمایت مالی جهت ثبت اختراعات در خارج از کشور مشروط به داشتن شرایط پتنت شدن (نوآوری و گام ابتکاری) و همچنین پتانسیل تجاری سازی اختراع در خارج از کشور است که باید توسط شورای فناوری دانشگاه تایید شود.

۳-۱۱- بررسی و داوری مربوط به شرایط دریافت حمایت مالی دانشگاه جهت ثبت در خارج و همچنین تعیین کشور (کشورهای) هدف و مسیر ثبت خارجی و بین‌المللی با درخواست مخترع و تایید شورای فناوری دانشگاه و بر اساس پتانسیل‌های اختراع خواهد بود.

تذکر مهم: حمایت‌های مالی دانشگاه جهت ثبت اختراعات در خارج از کشور مشروط به درج نام دانشگاه علوم پزشکی تبریز بعنوان وابستگی فرد یا افراد مخترع و با در نظر گرفتن سهم دانشگاه در اختراع ثبت شده خواهد بود.

۱۱-۴- سهم دانشگاه علوم پزشکی تبریز در امتیاز مربوط به ترفیع و ارتقاء اعضای هیئت علمی حذف شده و ۱۰۰ درصد امتیاز بین پژوهشگران به نسبت سهم تقسیم می‌شود.

ماده ۱۲: مرجع حل اختلاف

در صورت بروز اختلاف ناشی از ابهام یا تفسیر در مفاد آیین نامه موضوع از طریق مذاکره دوستانه و توافق حل و فصل نگردد، مورد اختلاف به شورای فناوری دانشگاه و در صورت عدم حصول توافق به کمیته اخلاق دانشگاه ارجاع خواهد گردید.

این آیین نامه در ۱۲ ماده در تاریخ ۹۹/۱۰/۳۰ به تصویب شورای فناوری دانشگاه علوم پزشکی تبریز رسید و از این تاریخ لازم الاجرا می‌باشد.